

PKK ve Kürt sorununda yeni strateji

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bir süredir kendini liberal olarak tanımlayanlar tarafından “güvenlikçi çizgi”ye kaymakla eleştiriliyor. PKK’nın silahlı eylemlerini sürdürdüğü, kan akıtmaya devam ettiği, Nevruz’u kana bulama talimatları verdiği ve bahar tehdidi savurduğu bir ortamda Başbakan’a yöneltilen bu eleştirinin haklı bir dayanağı olduğu söylenemez. Asker, polis, sivil vatandaşlar şehit edilirken, her gün kilolarca patlayıcı yakalanırken, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı’ndan, güvenlik kaygısı ve sorumluluğu duymadan hareket etmesini beklemek abesle iştiğaldir. Ayrıca güvenlik önlemleri alınması, silahlı eylemlerini sürdüren PKK ile silahlı mücadelenin devam etmesi, Kürt sorununa çözüm bulma arayışından vazgeçildiği anlamına da gelmiyor. Yaptığım temaslardan edindiğim izlenim şu ki; Başbakan Erdoğan’ın söylemi, PKK ile mücadele ve Kürt sorununa çözüm bulma konusunda, taktiksel değil stratejik bir değişikliğe dayanıyor. Bu değişikliğin temel nedeni ise Ankara’nın açılım, Habur ve Oslo süreçleri gibi yollarla gösterdiği iyi niyetin karşılık bulması bir tarafa, istismar edilmesi. Bu girişimlerin, PKK tarafından devletin bir zaafi ve zayıflığı olarak okunması. Ankara’nın, bu çözüm arayışlarını sürdürürken bazen İmralı’dan, bazen Kandil’den, bazen parlamentonun içinden tehdit edilmesi.

Altyapı çalışması

Ankara, PKK’yı dağdan indirmek, soruna bir çözüm bulmak amacıyla uzun süredir içeride ve uluslararası alanda çok yönlü bir altyapı çalışması yürütüyor. İçeride atılan adımların yanı sıra başta Kuzey Irak’ta Mesud Barzani yönetimi olmak üzere Washington ve Bağdat’ta yürütülen temaslara güven ortamı oluşturma çabalarının olumlu bir altyapı hazırladığı söylenebilir. Bu sonuçta Bağdat Büyükelçisi ve Özel Temsilci olarak uzun süre görev yapan, bölgeyi ve sorunu çok iyi bilen Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı Murat Özçelik’in, MİT, Genelkurmay, emniyet gibi güvenlik ve istihbarat kurumlarının yaptığı çalışmaların katkısı büyük.

Yeni strateji ihtiyacı

Ankara’nın bu temaslara yeni bir zemin yaratma ve bu zemin üzerinde yeni bir strateji oluşturmaya yönelmesi, Habur-Oslo süreçleri ve sonrasında yaşananların değerlendirilmesine dayanıyor.

Bu değerlendirmede varılan sonuç, PKK’nın Ankara’ya hiçbir dayatmada bulunamayacağı; muhataplık konusunda Kandil’in, BDP’nin, KCK’nın, DTP’nin; “muhatap şudur” diyerek, konuyu birbirlerine havale etmelerinin devlette hiçbir karşılığının olmadığı ve olmayacağı; tek muhatabın doğrudan halk olduğu şeklinde özetlenebilir.

Yapılan saptamalar

Bu değerlendirmede, yapılan saptamaları aktarmakta da fayda var. Hükümetin ve ilgili devlet kurumlarının ortak değerlendirmesi, PKK’nın propaganda olarak kullandığı ve teröre dayanak yapmaya çalıştığı gerekçelerin geçerli olmadığı yönünde. Kürt kimliğinin inkarının uzun süredir söz konusu olmadığı, herkesin dilini ve kültürünü günlük yaşamda ve Türkiye’nin her yerinde rahatça kullandığı, anadilde yazılı ve görsel yayınların tümüyle serbest olduğu, birçok hizmetin anadilde de verildiği yapılan saptamalar arasında.

Bundan sonrasının; özgürlük içinde, bir arada ve barış içinde yaşamaya değil, devleti ve ülkeyi bölmeye yönelik gayretler olarak görüldüğü yapılan bir diğer saptama.

Yeni strateji

Başbakan Erdoğan’ın söylemi, dünkü grup konuşmasında da izleri görüldüğü gibi PKK ile mücadele ve Kürt sorununun çözümünde yeni bir stratejiye dayanıyor.

Bu stratejinin temel taşlarını ve öngördüğü yol haritasını şöyle özetleyebiliriz:

- 1- Kürt sorununun çözümünde sivil siyaset kanalı dışında hiçbir kanala itibar edilmeyecek, kullanılmayacak.
- 2- İmralı’da Abdullah Öcalan, Kandil’de veya Avrupa’da PKK muhatap alınmayacak, devre dışı bırakılacak.

- 3- Güneydođu'da ve diğer bölgelerde yaşayan Kürt vatandaşlar, PKK ve KCK'nın baskısından kurtarılacak.
- 4- Bu amaçla doğrudan halk muhatap alınacak ve sivil siyaset kanalıyla çözüm aranacak.
- 5- Çözüm yeri olarak parlamento dışında hiçbir zemin kabul edilmeyecek; ipleri İmralı ve Kandil'in elinde olmayan, demokratik yollarla seçilerek Meclis'e gelmiş, siyasi inisiyatif kullanabilecek parti veya partilerle muhatap olunacak.
- 6- PKK, silahlı eylemlere devam ettiği sürece silahlı mücadele devam edecek.
- 7- PKK ile bir daha görüşülecekse bu ancak silah bırakması için olacak.
- 8- PKK silahlarını Türkiye'ye teslim ettiğinde, yargısal sorumluluğu olmayanlarla ilgili nasıl bir prosedür uygulanacağı belirlenecek.
- 9- Yeni anayasada Kürt kimliği veya özerklik düzenlemesi olmayacak. Yeni anayasa, insan haklarını ve vatandaşların kanun önünde eşitliğini esas alacak.
- 10- Yerel yönetimler güçlendirilecek, uluslararası hukuka dayalı ilkeler esas alınacak.

Ortak akıl ve muhalefet

PKK ve Kürt sorunu, ulusal nitelikte bir sorundur. PKK ile mücadele ve Kürt sorununun çözümünde Türkiye'nin ortak bir akılla hareket etmesi gerekir.

Özetlemeye çalıştığım stratejide bunun izleri görülüyor.

Bu stratejinin ulusal bir nitelik ve güç kazanması için çalışmalar hakkında muhalefet liderlerinin bilgilendirilmesi, onların da görüş ve önerilerinin alınması; toplumsal ve siyasal uzlaşmaya dayalı bir ulusal stratejinin yürütülmesi bakımından faydalı olacaktır.